
Dokumentnamn: Förvaltningen för funktionsstöds rutin för arbete mot våld i nära relationer - myndighetsenheter

---

Beslutad av:
Verksamhetschefer Karin
Hansson och Camilla
Hesselroth

Gäller för:
Socialsekreterare vid
Förvaltningen för
funktionsstöd

Diarienummer:
N161A00171

**Datum och paragraf för
beslutet:**
2025-06-11

Dokumentsort:
Rutin

Giltighetstid:
Från och med 2024-01-31
och tills vidare

Senast reviderad:
2025-06-11

Dokumentansvarig:
Processledare Malin
Lekman

Bilagor:

Stödmaterial FREDA kortfrågor
Stödmaterial FREDA kortfrågor med bildstöd
Stödmaterial FOV barn 4 till 12 år
Stödmaterial FOV barn och unga 13 till 18 år
Stödmaterial FOV barn och unga 13 till 18 år med bildstöd
Stödmaterial FOV vuxna
Stödmaterial FOV vuxna med bildstöd
Stödmaterial FOV vuxna med bildstöd på enkelt språk
Kontaktlista vid våld i nära relation

Förvaltningen för funktionsstöds rutin för arbete mot våld i nära relationer - myndighetsenheter

Inledning

Syftet med denna rutin

Denna rutin syftar till att ge stöd till socialsekreterare för hur de ska upptäcka och hur de ska agera vid upptäckt eller misstanke om våld i nära relationer bland brukare.

Vem omfattas av rutinen

Denna rutin gäller tills vidare för socialsekreterare och 1:e socialsekreterare inom Förvaltningen för funktionsstöd.

Koppling till andra styrande dokument

[Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027](#) är beslutad av vår Kommunfullmäktige. Syftet med planen är att stärka utvecklingen av Göteborgs Stads arbete mot våld i nära relationer, för att uppnå målet att ingen ska utsättas för våld i nära

relationer. Planen är ett stöd för ett strukturerat, kontinuerligt och långsiktigt arbete mot våld i nära relationer och utgör en grund för samverkan inom staden i frågor som rör våld i nära relationer. Nyttan med planen är bl.a. att den anger hur vi följer arbetet med våld i nära inom hela vår stad.

Socialförvaltningarna har januari 2025 publicerat en för de fyra socialförvaltningarna gemensam [Handbok för handläggning av våld i nära och hedersrelaterat våld](#). Handboken är främst tänkt att fungera som ett stöd för den som utreder våld inom avdelning vuxen myndighet, men kan även utgöra ett stöd för försörjningsstöd, Barn- och unga och utförarverksamheter inom socialförvaltningarna. Handboken ger därmed information om hur handläggning sker vid våldsutsatthet dvs för de brukare som vänder sig till, eller som vi stöttar att vända sig till någon socialförvaltning vid upptäckt av våld i nära relation eller hedersrelaterat våld. Handboken ger även information om stöd till våldsutövare.

Stödjande dokument

Till denna rutin är även samtliga ovan angivna bilagor stödjande dokument. För stödmaterial FOV översatt till andra språk hänvisas till: [Material - VKV - Kompetenscentrum om våld i nära relationer](#)

Enheter informerar med fördel redan i väntrummet om att frågor om våld ställs till alla och kan då använda affischer. Enheter rekommenderas även att ha information om stöd och resurser för våld i nära relationer tillgängligt på olika platser i deras lokaler (i väntrum, på toaletter mm). Det visar att det finns hjälp att få för dem med erfarenhet av våld. Stödjande informationsmaterial kan fås bl.a. via [Informationsmaterial - Kompetenscentrum våld i nära relationer - Göteborgs Stad](#) och [Beställ material - Kvinnofridslinjen](#).

Rutin

Socialekreterare inom förvaltningen för funktionsstöd ställer frågor om våld i nära relation till alla brukare för att upptäcka utsatthet. Oavsett brukarens ålder behöver möte och frågor anpassas efter brukarens förståelse. Detta för att ge brukaren bästa möjlighet att kunna svara.

Nedan följer först rutin att använda FREDA-kortfrågor i möte med vuxna brukare. Följt av rutin att använda FOV-frågor om våld vid möte med minderåriga brukare. Sedan rutiner som rör möten med både vuxna och minderåriga.

Rutin vid användande av FREDA-kortfrågor

För att upptäcka utsatthet hos vuxna brukare används screeningmetoden FREDA-kortfrågor. Frågorna ska ställas vid de inledande kontakterna i nya ärenden samt årligen i alla ärenden. FREDA-kortfrågor kan även ställas till vårdnadshavare i barnärenden. Frågorna kan också, om det bedöms lämpligt, ställas till ungdomar under 18 år. För annat stöd att fråga de under 18 år om våld se rubrik FOV - formulär för frågor om våld. FOV

kan även användas i möte med vuxna om bedömning görs att det ger brukaren ökad möjlighet att svara och därmed ökad möjlighet att upptäcka våldsutsatthet.

- Introducera ämnet för brukaren genom att informera om socialtjänstens ansvar att identifiera och erbjuda stöd och skydd till personer som är utsatta för våld. Berätta att frågorna ställs till alla brukare. Beskriv även vad som menas med en nära relation.
- FREDa-kortfrågor ställs i enskildhet med brukaren. Om frågorna ställs via telefon eller videomöten behöver det därför säkerställas att brukaren är ensam.
- Om brukaren inte talar svenska, har en hörselnedsättning eller en talskada ska tolk användas. Det är viktigt att tolken är neutral i förhållande till både brukare och närstående, använd därför alltid en auktoriserad tolk. Låt inte en anhörig eller medföljande tolka. Det kan vara en fördel att använda telefontolk vid behov av språktolk, för att undvika att brukarens identitet röjs. Samråd med brukaren.
- Om brukaren har behov av eller bäst blir hjälpt av bildstöd ska detta användas. Se bilaga.
- FREDa-kortfrågor ska ställas återkommande av olika anledningar. Det är vanligt att personer inte berättar om våldsutsatthet första gången hen får frågorna. Relationer kan också ha tillkommit eller förändrats sedan sist.
- Efter att FREDa-kortfrågor ställts gör socialsekreterare en händelse i Treserva **FREDa kortfrågor genomförd**. Vid händelsen kan också en anteckning göras av det som bedöms vara av vikt. Alternativa händelsetyper att välja är **FREDa kortfrågor – bedömd ej lämplig** respektive **FREDa kortfrågor – brukare avböjt**. Om brukaren har flera ärenden så påverkas inte statistik för staden av i vilket ärende en händelse registreras. Statistiken påverkas inte heller av om socialsekreteraren bedömer det som bäst att lägga händelse i bägge av brukarens ärenden.
- Vid behov och vid sekretessbrytande bestämmelser gentemot andra myndigheter eller sjukvård, rådgör med arbetsledning.

Rutin vid användande av FOV-formulär för frågor om våld

För att upptäcka utsatthet hos minderåriga brukare används frågor om våld (FOV). Frågorna ska ställas vid de inledande kontakterna i nya ärenden samt årligen i alla ärenden. FOV kan även användas i möte med vuxna om bedömning görs att det ger brukaren ökad möjlighet att svara och därmed ökad möjlighet att upptäcka våldsutsatthet.

- Frågor om våld (FOV) ställs i enskildhet med brukaren. Om frågorna ställs via telefon eller videomöten behöver det därför säkerställas att brukaren är ensam. Om frågorna ställs vid besök tillsammans med förälder/vårdnadshavare kan du inleda besöket med alla närvarande och sedan tala enskilt med barnet. Förälder/vårdnadshavare behöver godkänna att du pratar med barnet enskilt men behöver inte informeras om vad ni ska prata om, exempelvis att frågor om våld kommer att ställas.
- Berätta för barnet om din anmälningsplikt.
- Om barnet inte talar svenska, har en hörselnedsättning eller en talskada ska tolk användas. Det är viktigt att tolken är neutral i förhållande till både brukare och

närstående, använd därför alltid en auktoriserad tolk. Låt inte en anhörig eller medföljande tolka.

- Du behöver anpassa hur frågor om våld ställs till barn och unga beroende på deras ålder och förståelse. Nedan kan du läsa om hur du enligt FOV-materialet kan göra med lite yngre respektive lite äldre barn/ungdomar.

4–12 ÅR

För de yngsta barnen har en bildbok tagits fram som stöd för samtalet och den finns i två delar, en för barn i åldrarna 4 - 7 år och en för barn i åldrarna 8 - 12 år. Led barnet genom frågorna samt förklara frågorna utifrån barnets ålder och mognad. Var aktiv i samtalet och ge barnet stöd i att svara. Inled varje fråga med en introducerande generalisering kopplad till vad frågan gäller. Fortsätt sedan med frågan.

Exempel: *"Jag träffar många barn och en del barn kan berätta att de har sett mamma, pappa eller någon annan bli slagen, knuffad eller sparkad. Har du sett någon bli slagen?"*

13–18 ÅR

Barn och unga i åldern 13–18 år kan använda formuläret "FOV unga" och fylla i det enskilt. Sedan pratar ni om svaren tillsammans. Ibland kan du behöva leda barnet/ungdomen genom frågorna, gör så som det känns bäst för den du frågar.

Exempel: *"Nu kan du fylla i frågorna på egen hand. Jag finns här om du har några funderingar eller om det är något du inte förstår. Om du vill kan vi gå igenom frågorna och fylla i tillsammans."*

- Sammanfatta och prata om barnets svar tillsammans. Det ska vara ett samtal där du bemöter barnet/ungdomen utifrån hens svar och berättelse. Bekräfta och visa att du lyssnar och tar det barnet/ungdomen säger på allvar. Hur du avslutar och följer upp samtalet beror på vad som framkommer i samtalet, exempelvis om barnet/ungdomen har tidigare erfarenhet av att själv utsättas för våld, är våldsutsatt i nuläget, har sett en förälder/vårdnadshavare utsättas för våld och så vidare.
- Efter att FOV ställts gör socialsekreterare en händelse i Treserva **FOV Frågor om våld genomförd**. Vid händelsen kan också en anteckning göras av det som bedöms vara av vikt. Alternativa händelsetyper att välja är **FOV Frågor om våld – bedömd ej lämplig** respektive **FOV Frågor om våld – brukare avböjt**. Om brukaren har flera ärenden så påverkas inte statistik för staden av i vilket ärende en händelse registreras. Statistiken påverkas inte heller av om socialsekreteraren bedömer det som bäst att lägga händelse i bägge av brukarens ärenden.
- Vid behov och vid sekretessbrytande bestämmelser gentemot andra myndigheter eller sjukvård, rådgör med arbetsledning.

Rutiner om brukare är utsatt för våld i nära relation

Socialsekreterare som får kännedom om att en brukare är utsatt för våld i nära relationer eller hot om våld ska alltid fråga brukaren om hen önskar stöd.

Om brukaren som är utsatt för våld i nära relation önskar stöd

- Berätta om sekretess, enheters samverkan och inhämta samtycke att lämna information till socialförvaltningen i stadsområdet för fortsatt stöd.
- Se, efter samtycke från brukaren, till att information kommer till rätt enhet inom socialförvaltningen. Brukaren hänvisas inte att själv sköta kontakter. Stäm av om det utöver kontakt med den enhet som ger stöd för våldsutsatthet också är aktuellt att ta kontakt med ekonomiskt bistånd. Kontaktuppgifter per stadsområde finns i bilaga Kontaktlista.
- Fråga brukaren om hen önskar att du som socialsekreterare är med på eventuellt möte med enhet inom socialförvaltningen. Stäm av hur kontakten mellan er ska ske.
- Lämna information, gärna skriftligt, om möjligheterna till samtalskontakt via Kriscentrum för kvinnor/män samt andra stödverksamheter.
- Vid allvarlig våldsutsatthet tas nödvändiga kontakter omedelbart. Samråd med arbetsledning.
- Om brukaren har barn eller är minderårig så föreligger skyldighet att göra en orosanmälan till enheten för barn och unga inom socialförvaltningen. Det samma gäller om en minderårig brukares förälder är utsatt. Ta stöd av kollegor inom socialförvaltningens barn- och unga enhet för hantering och rådgör vid behov med arbetsledning.
- Om brukaren samtycker hålls löpande uppföljning och återkoppling mellan socialsekreterarna på respektive enhet för att vara uppdaterad i ärendet och för planering.
- Vid behov, återkoppla relevant information till utförare.
- Journalför kortfattat i Treserva händelser av vikt, vad som gjorts utifrån situationen.

Om brukaren som är utsatt för våld i nära relation inte önskar stöd i nuläget

- Om brukaren inte vill ha stöd i nuläget så lämna information om var hen kan söka stöd senare samt motivera till kontakt med rätt enhet inom socialförvaltningen.
- Lämna information, gärna skriftligt, om möjligheterna till samtalskontakt via Kriscentrum för kvinnor/män samt andra stödverksamheter.
- I fall där brukare som är utsatt för våld inte önskar stöd ska socialsekreterare ha en tätare kontakt med brukaren. Stäm av hur kontakten mellan er ska ske.
- Om brukaren har barn eller är minderårig så föreligger skyldighet att göra en orosanmälan till enheten för barn och unga inom socialförvaltningen. Det samma gäller om en minderårig brukares förälder är utsatt. Ta stöd av kollegor inom socialförvaltningens barn- och unga enhet för hantering och rådgör vid behov med arbetsledning.
- Vid behov återkoppla relevant information till utförare.
- Journalför kortfattat i Treserva händelser av vikt, vad som gjorts utifrån situationen.

Om brukaren som är utsatt för våld i nära relation är minderårig

- Om den minderåriga svarat att hen utsätts för våld:
  - Kontakta Socialförvaltningens enhet för barn och unga (kontaktuppgifter för respektive stadsområde se Telefonlista) och fråga om du ska informera föräldrarna om orosanmälan.
  - Gör en orosanmälan samma dag.
- Om det framkommit uppgifter om allvarligt våld eller hot om allvarligt våld eller om barnet uttrycker att hen inte vill gå med föräldrarna hem:
  - Kontakta Socialförvaltningens enhet för barn och unga (kontaktuppgifter för respektive stadsområde se Kontaktlista) och be om vägledning i hur situationen ska hanteras. Be kollega om hjälp att kontakta socialförvaltningen vid behov, exempelvis om du behöver stanna i samtal med barnet.
  - Fortsätt samtalet med barnet utifrån vad du bedömer blir bäst för barnet. Det kan vara att ni pratar om annat en stund för att förhålla.
  - Prata inte med föräldrarna (eller andra om ni exempelvis är i barnets skola) om det som framkommit. Vill föräldrarna gå hem med barnet kan vi inte hindra dem.
- Låt Socialförvaltningens kollegor göra bedömning om allvarligheten och låt dem ta samtalet med föräldrarna.
- Journalför kortfattat vad som framkommit, vilket material du använt samt åtgärder så som orosanmälan.
- Prata med kollega eller arbetsledning för att få stöd. Rådgör särskilt med arbetsledning i de fall det kan vara aktuellt att göra en polisanmälan.

Polisanmälan

Vuxna personer som är, eller har varit, utsatta för övergrepp eller andra brott, bör själva göra en polisanmälan. Motivera och informera om hur det går till samt ge brukaren stöd i processen. Om brukaren inte vill att en anmälan ska göras bör det respekteras.

Om det rör sig om ett så allvarligt brott att det lägsta straffet i straffskalan är fängelse i ett år, som hänt eller misstanke om att det kan ske, exempelvis grov misshandel, våldtäkt eller barnfridsbrott, finns möjlighet att göra anmälan utan hinder av sekretess enligt 10 kap 23 § OSL (offentlighets- och sekretesslagen). Det är möjligt att kontakta polisen via 114 14 för att oidentifierat fråga om straffvärde. Gällande polisanmälan finns inte några riktlinjer som är gemensamma för staden, utan bedömning får göras i det enskilda fallet. Det finns inte någon skyldighet för socialtjänsten att på eget initiativ anmäla misstanke om brott. Sedan 1 augusti 2021 finns en bestämmelse i OSL som gör det möjligt för hälso- och sjukvården och socialtjänsten att under vissa förutsättningar lämna uppgifter till Polismyndigheten för att förhindra ett allvarligare vålds- frids- eller sexualbrott (10 kap. 18 c § OSL). Eventuell polisanmälan ska alltid göras utifrån gällande delegationsordning.

Rutiner om brukare som utsätter annan för våld i nära relationer

Personer som utövar våld i nära relationer har rätt till stöd och hjälp för att bryta sitt destruktiva beteende. Även om det i nuläget inte finns en screeningmetod för att specifikt upptäcka våldsutövande kan det ändå komma till vår kännedom exempelvis via FOV där frågor ställs om att utsätta andra.

Om brukaren som utsätter annan för våld i nära relation önskar stöd

- Berätta om sekretess, enheters samverkan och inhämta samtycke att lämna information till socialförvaltningen i stadsområdet för fortsatt stöd.
- Se, efter samtycke från brukaren, till att information kommer till rätt enhet inom socialförvaltningen. Brukaren hänvisas inte att själv sköta kontakter.
- Om brukaren samtycker hålls löpande uppföljning och återkoppling mellan socialsekreterarna på respektive enhet för att vara uppdaterad i ärendet och för planering.
- Lämna information, gärna skriftligt, om möjligheterna till samtalskontakt via Kriscentrum för kvinnor/män samt andra stödverksamheter.
- Om brukaren har barn eller ett barn utsätts så föreligger skyldighet att göra en orosanmälan till enheten för barn och unga inom socialförvaltningen. Ta stöd av kollegor inom socialförvaltningens barn- och unga enhet för hantering och rådgör vid behov med arbetsledning.
- Fråga brukaren om hen önskar att du som socialsekreterare är med på eventuellt möte med enhet inom socialförvaltningen.
- Vid behov, återkoppla relevant information till utförare.
- Journalför kortfattat i Treserva händelser av vikt, vad som gjorts utifrån situationen.

Om brukaren som utsätter annan för våld i nära relation inte önskar stöd i nuläget

- Om brukaren inte vill ha stöd i nuläget så lämna information om var hen kan söka stöd senare samt motivera till kontakt med rätt enhet inom socialförvaltningen.
- Lämna information, gärna skriftligt, om möjligheterna till stödkontakt via Kriscentrum för kvinnor/män samt andra stödverksamheter.
- Om brukaren har barn eller ett barn utsätts så föreligger skyldighet att göra en orosanmälan till enheten för barn och unga inom socialförvaltningen. Ta stöd av kollegor inom socialförvaltningens barn- och unga enhet för hantering och rådgör vid behov med arbetsledning.
- Det är viktigt att fortsätta fråga brukaren om utövandet av våld och hot vid senare kontakt, exempelvis vid uppföljningsmöten.
- Vid behov, återkoppla relevant information till utförare.
- Journalför kortfattat i Treserva händelser av vikt, vad som gjorts utifrån situationen.